

MOTTATT 0.5 JUL 2012

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref
201202110-/SAK

Dato
03.07.2012

Evaluering av Sikkerhetsforskriften kap. 4 og 5 og Våpenforskriften § 23a

Nærings- og handelsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet viser til Sikkerhetsforskriften¹ kapittel 4 og 5 og Våpenforskriften² § 23a. Regelverket stiller krav til norske rederier om hvordan bruk av private væpnede vakter skal skje innenfor ansvarlige juridiske rammer. Regelverket trådte i kraft 1. juli 2011. Samtidig ble det besluttet at regelverket skulle evalueres av Nærings- og handelsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet etter ett år for vurdering av videreføring. I den forbindelse er det ønskelig med tilbakemeldinger fra adressatene om erfaringene med regelverket m.m. I samråd med Justis- og beredskapsdepartementet bes om at tilbakemeldingene sendes samlet til Nærings- og handelsdepartementet ved Terje Hernes Pettersen innen **10. september 2012**.

Bakgrunn

Skipsfarten er fortsatt hardt rammet av den svært voldelige piratvirksomheten utenfor kysten av Somalia og i det indiske hav. Dette skjer til tross for passive sikkerhetstiltak (Best Management Practice) implementert av næringen selv, herunder bruk av konvoier, og nærværet av militære styrker i området. Operasjonsområdet til somaliske pirater er på omtrent halvannen gang det europeiske landarealet. I et så stort geografisk område har marinestyrkene begrenset mulighet til å beskytte handelsskipene og mannskapet om bord mot piratangrep. Til tross for det militære nærværet er fortsatt et stort antall piratgrupper aktive på havet. Piratene er også bedre organisert, bedre utstyrt og tyngre bevæpnet enn tidligere. Normal fremgangsmåte er at piratene skyter mot skipet for å få dem til å overgi seg. Flere sjøfolk har mistet livet de siste to årene

¹ Forskrift 22. juni 2004 nr. 972 om sikkerhet, pirat- og terrorberedskapstiltak og bruk av maktmidler om bord på skip og flyttbare boreinnretninger

² Forskrift 25. juni 2009 nr. 904 om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon mv.

som følge av piratanslag mot fartøyet eller under fangenskap under svært vanskelige forhold i Somalia.

Antall pirathendelser utenfor Somalia og det indiske hav har økt fra 219 i 2010 til 237 i 2011, samtidig har antall vellykkede piratangrep, dvs. angrep hvor piratene tar kontroll over fartøyet og dets mannskap, sunket fra 49 i 2010 til 28 i 2011. Dette skyldes militært nærvær, implementering av passive sikkerhetstiltak og bruk av private væpnede sikkerhetsstyrker som avskrekkende middel (Årsrapport 2011, ICC-IMB). Samtidig meldes også om en økende trend av grov voldsbruk mot sjøfolk som tas til fange av somaliske pirater (Kvartalsrapport 2012, ICC-IMC). Per 25. juni 2012 er det rapportert om at 13 fartøyer og 185 sjøfolk holdes som gisler i påvente av at løsepenger utbetales (ICC-IMB). Per dags dato er det ikke rapportert om at fartøyer med private væpnede vakter om bord er kapret av somaliske pirater.

Piratvirksomheten utenfor Somalia og i det indiske hav berører også Norge. Årlig passerer omtrent 1000 norskregistrerte eller –kontrollerte fartøyer Adenbukta. Til enhver tid er det omtrent 100 norskregistrerte eller –kontrollerte fartøyer med 250 norske sjøfolk i piratutsatt farvann. Ingen norskregistrerte fartøyer er hittil kapret, men flere har blitt angrepet. Piratvirksomhet utenfor Somalia og i det indiske hav innvirker også på den internasjonale og regionale handelen. Oceans Beyond Piracy har anslått at den somaliske piratvirksomheten koster næringen USD 7 milliarder årlig i økte kostnader. I tillegg kommer regionale tap i form av tapte handels- og investeringsmuligheter, for eksempel som følge av at næringen tilpasser havneanløp til pirataktiviteten.

Internasjonal utvikling

Det er ingen internasjonal bindende regulering av bruk av private væpnede vakter. FNs Sjøfartsorganisasjon (IMO) har imidlertid fastsatt flere retningslinjer i tiden før og etter det norske regelverket kom på plass. Kontaktgruppene for bekjempelse av piratvirksomhet utenfor kysten av Somalia (CGPCS) har bistått i dette arbeidet.

IMO har for det første etablert retningslinjer for flaggstaten vedrørende bruk av private væpnede vaktstyrker om bord fartøyer i piratutsatte farvann samt retningslinjer for rederiet m.m. vedrørende bruk av private væpnede vakter om bord fartøyer i piratutsatte farvann. Retningslinjene vurderes kontinuerlig og de seneste oppdateringene er fra 25. mai i år. Det norske regelverket er basert på IMO's ovennevnte retningslinjer.

IMO har videre etablert retningslinjer for private vaktelskap som tilbyr privat væpnet vaktjeneste for fartøyer som skal seile gjennom piratutsatt farvann. Disse ble vedtatt av IMO 25. mai i år. Neste steg vil være utvikling av sertifiseringsstandarder slik at vaktelskapene blir sertifisert av en uavhengig instans. De vedtatte retningslinjer for private vaktelskaper vil bli oversendt International Organization for Standardization (ISO), som vil fremlegge utkast til en sertifiseringsstandard til IMO i november 2012. I